

ULUSAL MESLEK STANDARTLARININ VE ULUSAL YETERLİLİKLERİN HAZIRLANMASI HAKKINDA YÖNETMELİK

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç ve kapsam

MADDE 1 –(1) Bu Yönetmeliğin amacı; ulusal meslek standartlarının ve ulusal yeterliliklerin hazırlanması, yürürlüğe konulması, güncellenmesi ve yürürlükten kaldırılmasına ilişkin usul ve esasları belirlemektir.

(2) Tabiplik, diş hekimliği, hemşirelik, ebelik, eczacılık, veterinerlik, mühendislik ve mimarlık meslekleri ile en az lisans düzeyinde öğrenimi gerektiren ve mesleğe giriş şartları kanunla düzenlenmiş olan meslekler bu Yönetmeliğin kapsamı dışındadır.

Dayanak

MADDE 2 –(1) Bu Yönetmelik, 21/9/2006 tarihli ve 5544 sayılı Mesleki Yeterlilik Kurumu Kanununun 21 inci maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 3 –(1) Bu Yönetmeliğin uygulanmasında;

a) Çalışma Grubu: Ulusal meslek standartlarının ve ulusal yeterliliklerin hazırlanması ve güncellenmesi çalışmalarını yürütmek üzere Mesleki Yeterlilik Kurumu tarafından oluşturulan gruba,

b) Daire Başkanlığı: Mesleki Yeterlilik Kurumu Meslek Standartları Dairesi Başkanlığını,

c) Genel Kurul: Mesleki Yeterlilik Kurumu Genel Kurulunu,

ç) Kurum: Mesleki Yeterlilik Kurumunu,

d) Kurum Başkanı: Mesleki Yeterlilik Kurumu Başkanı,

e) Öğrenme kazanımı: Herhangi bir öğrenme sürecinin tamamlanmasından sonra bireyin sahip olduğu bilgi, beceri ve yetkinlikleri,

f) Sektör komiteleri: Taslak meslek standartlarının ulusal meslek standardı, taslak yeterliliklerin de ulusal yeterlilik olarak kabul edilebilmesi için inceleme yaparak Mesleki Yeterlilik Kurumu Yönetim Kurulunun onayına sunulmak üzere görüş oluşturan komiteleri,

g) Ulusal Meslek Standardı: Mesleki Yeterlilik Kurumu tarafından yürürlüğe konulan bir mesleğin başarı ile icra edilebilmesi için gerekli görev ve işlemleri içeren belgeyi,

ğ) Ulusal yeterlilik: Ulusal meslek standardı veya uluslararası standartlar temel alınarak hazırlanan, Mesleki Yeterlilik Kurumu Yönetim Kurulu tarafından onaylanan, belgelendirme ve eğitim akreditasyonu süreçlerinde kullanılan belgeyi,

h) Uluslararası Standart: Türkiye'nin üyesi olduğu ya da tanıdığı uluslararası kuruluşlar tarafından bir mesleğin icrasına ilişkin olarak onaylanmış belgeleri,

ı) Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi (TYÇ): 5544 sayılı Kanunun 23/A maddesinin ikinci fıkrasında belirtilen ve Avrupa Yeterlilikler Çerçevesi ile uyumlu olacak şekilde tasarlanan; ilk, orta ve yükseköğretim dâhil, genel ve mesleki eğitim ve öğretim programları ve diğer öğrenme yolları ile kazanılan tüm yeterlilik esaslarını gösteren Ulusal Yeterlilik Çerçevesini,

i) Yeterlilik birimi: Ulusal yeterliliklerde zorunlu veya seçmeli olarak yer alan, bağımsız olarak ölçülebilen, transfer edilebilir yeterlilik bölümünü,

j) Yetkilendirilmiş Belgelendirme Kuruluşu: Türk Akreditasyon Kurumu veya Avrupa Akreditasyon Birliği ile çok taraflı tanıma anlaşması imzalamış akreditasyon kurumlarından akredite edilmiş; Mesleki Yeterlilik Kurumu tarafından, ulusal yeterliliklere göre ölçme, değerlendirme ve belgelendirme faaliyetlerini yürütmek üzere yetkilendirilmiş, tüzel kişiliği haiz kurum ve kuruluşları,

k) Yönetim Kurulu: Mesleki Yeterlilik Kurumu Yönetim Kurulunu,

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Meslek Standartlarının ve Yeterliliklerin Hazırlanması

Standardı hazırlanacak mesleklerin belirlenmesi

MADDE 4 – (1) Standardı hazırlanacak meslekler, iş piyasasının ve eğitim ve öğretim kurumlarının öncelikli ihtiyaçları ve sektör komitelerinin önerileri dikkate alınarak Yönetim Kurulunca belirlenir.

Ulusal meslek standardının ve ulusal yeterliliğin şekli ve içeriği

MADDE 5 – (1) Ulusal meslek standartları ve ulusal yeterliliklerin şekli ve içeriği Yönetim Kurulu tarafından onaylanan formata göre hazırlanır.

(2) Meslek standardı ve yeterliliklerin seviyeleri TYÇ seviyelerine uygun olarak belirlenir.

Ulusal meslek standartları ve ulusal yeterlilikler için temel ölçütler

MADDE 6 – (1) Ulusal meslek standartlarının ve ulusal yeterliliklerin geliştirilmesinde, sektör komitelerinde incelenmesinde ve Yönetim Kurulu tarafından onaylanmasında aşağıdaki ölçütler dikkate alınır:

a) Ulusal meslek standardı, meslekle ilgili faaliyetlerin araştırılması, bilgilerin toplanması ve değerlendirilmesi aşamalarından oluşan iş analizine dayanır.

b) Ulusal meslek standartları ve ulusal yeterlilikler katılımcı bir anlayışla hazırlanır ve ilgili tarafların görüş ve katkısı alınır.

c) Ulusal meslek standartları ve ulusal yeterlilikler, mesleki alana ilişkin iş sağlığı ve güvenliği, çevre ve kalite ile ilgili hususları kapsar.

ç) Ulusal meslek standartları ve ulusal yeterlilikler kullanıcılar tarafından anlaşılacak şekilde yazılır.

d) Ulusal meslek standartları ve ulusal yeterlilikler hayat boyu öğrenme ilkesi çerçevesinde bireyin kendini geliştirmesini ve meslekte ilerlemesini teşvik eder.

e) Ulusal meslek standartları ve ulusal yeterlilikler açık veya gizli hiçbir ayrımcılık unsuru içermez.

f) Ulusal yeterlilikler, bireyin bilgi, beceri ve yetkinliğinin kalite güvencesi dâhilinde ölçülmesini temin eden unsurları içerir.

(2) Taslak meslek standardı ve yeterlilikler ilgili kişi, kurum ve kuruluşlara görüşe gönderilir ve ayrıca Kurum internet sayfası aracılığıyla en az on beş gün süre ile kamuoyunun görüşüne sunulur. Taslakları hazırlayan kuruluşlar veya çalışma grupları alınan görüş ve önerileri değerlendirir ve gerekçelerini belirtmek suretiyle taslaklara son şeklini vererek Kuruma iletir.

Ulusal yeterliliklerin kaynağı

MADDE 7 – (1) Ulusal yeterlilikler, ulusal meslek standartları veya uluslararası standartlara dayalı olarak oluşturulur.

(2) Uluslararası standartların dayanak teşkil ettiği ulusal yeterlilikler, ulusal ihtiyaçlar da dikkate alınarak hazırlanır ve bu Yönetmelikte belirtilen usul ve esaslara göre ulusal yeterlilik olarak kabul edilir.

(3) Bir ulusal meslek standardından birden çok ulusal yeterlilik hazırlanabileceği gibi birden çok ulusal meslek standardı bir ulusal yeterliliğe kaynak teşkil edebilir.

(4) Aynı ad ve seviyede birden fazla ulusal yeterlilik yürürlüğe konulamaz.

Ulusal meslek standartlarının ve ulusal yeterliliklerin kullanımı

MADDE 8 – (1) Ulusal meslek standartları Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girer ve ilgili tüm tarafların kullanımına açıktır.

(2) Ulusal yeterlilikler ilgili tüm tarafların kullanımına açıktır. Ancak, Kurumun izin vermediği veya yetkilendirmedeği hiçbir kişi, kurum ya da kuruluş ulusal yeterliliklere atıfta bulunarak sınav ve herhangi bir ad altında belgelendirme yapamaz.

(3) Yetkilendirilmiş belgelendirme kuruluşu olma talebinde bulunan kuruluşlar ile yetkilendirme ön sözleşmesi imzalanır. Kuruluş, yetkilendirme ön sözleşmesi çerçevesinde akreditasyon süreciyle sınırlı kalmak kaydıyla ulusal yeterliliklere atıf yaparak sınav ve

belgelendirme yapabilir.

(4) Kurum tarafından yetkilendirilen belgelendirme kuruluşları, sınav ve belgelendirme işlemlerini ulusal yeterlilikleri kullanarak yapar.

(5) Kurum tarafından yetkilendirilmediği veya izin verilmediği halde ulusal yeterliliklere atıfta bulunarak sınav ve belgelendirme faaliyetinde bulunduğu tespit edilen kişi, kurum ve kuruluşlar hakkında Kurum tarafından suç duyurusunda bulunulur.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Görevlendirme, Onay ve Yürürlük

Meslek standardı ve yeterlilik hazırlayacak kurum ve kuruluşların görevlendirilmesi ve çalışma gruplarının oluşturulması

MADDE 9 – (1) Kurum, görevlendirdiği veya hizmet satın aldığı kurum ve kuruluşlara veya oluşturduğu çalışma gruplarına meslek standartlarını ve yeterlilikleri hazırlar.

(2) Kurumdan herhangi bir ücret ve başka bir hak talep etmeksizin meslek standardı veya yeterlilik hazırlamak isteyen ve gerekli şartları taşıyan kurum ve kuruluşlar Yönetim Kurulu kararıyla görevlendirilir. Meslek standardı hazırlamış olan kurum ve kuruluşların yeterlilik hazırlama taleplerine ilişkin görevlendirme ise Kurum Başkanı tarafından yapılır. Kurum ve kuruluşların başvurularının değerlendirilmesine ve görevlendirilmesine ilişkin usul ve esaslar Yönetim Kurulunca belirlenir.

(3) Çalışma gruplarında yer alacakların nitelikleri ve grubun çalışma usul ve esasları Yönetim Kurulunca belirlenir.

(4) Kurum tarafından hizmet satın alınarak meslek standardı veya yeterlilik hazırlanması veya güncellenmesi durumunda, hizmet satın alınacak kurum veya kuruluşlar ilgili mevzuata göre belirlenir.

Meslek standardı ve yeterliliklerin hazırlanması ve onaylanması

MADDE 10 – (1) Meslek standardı ve yeterlilikler, yetkilendirilen kuruluş, çalışma grubu, hizmet satın alınan kurum ve kuruluşlar tarafından bu Yönetmelikte belirtilen temel ölçütlere, esaslara ve Kurum tarafından yayınlanan kılavuzlara göre hazırlanır.

(2) Taslakların ön inceleme ve değerlendirmesi Daire Başkanlığınca gerçekleştirilir. Taslakta uygunsuzluk varsa giderilmesi için hazırlayan kurum veya kuruluşa gönderilir. Uygun bulunan taslaklar ilgili sektör komitesinin inceleme ve değerlendirmesine sunulur.

(3) Sektör komitesi tarafından incelenerek Yönetim Kuruluna sunulması yönünde görüş oluşturulan taslaklar Yönetim Kuruluna sunulur. Sektör komitesinin uygun bulmadığı taslaklar ise sektör komitesi görüşü doğrultusunda işleme alınır.

(4) Yönetim Kurulu, kendisine sunulan taslakları usulen inceler. Yönetim Kurulu tarafından onaylanan ve Resmî Gazete’de yayımlanan meslek standartları, ulusal meslek standardı olarak yürürlüğe girer. Yeterlilikler ise Yönetim Kurulu tarafından onaylanmasını müteakip ulusal yeterlilik olarak yürürlüğe girer.

(5) Meslekî ve teknik eğitim ve öğretime ilişkin orta ve yükseköğretim programları, Millî Eğitim Bakanlığı ve üniversiteler tarafından bir yıl içinde ilgili ulusal meslek standartlarıyla uyumlu hâle getirilerek eğitim ve öğretimin bu programlara göre verilmesi sağlanır.

Yeterlilik birimlerinin hazırlanması ve onaylanması

MADDE 11 – (1) Ulusal yeterlilikler, zorunlu veya seçmeli olarak yer alan, bağımsız olarak ölçülebilen ve transfer edilebilir yeterlilik birimlerinden oluşur.

(2) Yeterlilik birimleri ihtiyaç halinde bağımsız şekilde geliştirilebilir. Yeterlilik birimleri, yeterliliklerin hazırlanması ve onaylanmasındaki süreçler işletilerek hazırlanır ve yürürlüğe girer.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Güncelleme ve Yürürlükten Kaldırma

Ulusal meslek standartlarının güncellenmesi ve yürürlükten kaldırılması

MADDE 12 – (1) Yürürlükte olan ulusal meslek standartları en geç beş yılda bir yeniden değerlendirilir. Gerekli görülen ulusal meslek standartları, standart hazırlama usulüne göre güncellenir.

(2) Kurum, yürürlüğe girmesinden itibaren beş yıl geçmiş olan ulusal meslek standartlarını yeniden değerlendirilmesi için öncelikle ulusal meslek standardını geliştiren kurum ve kuruluşlara çağrıda bulunur. Bu kurum ve kuruluşların yeniden değerlendirme talebini kabul etmemesi durumunda meslek standardı hazırlama kriterlerini taşıyan kurum ve kuruluşlarla veya oluşturulan çalışma gruplarıyla ulusal meslek standardı yeniden değerlendirilir.

(3) Ulusal meslek standardının yürürlüğünden itibaren beş yıllık süre geçmemekle birlikte alınan ve uygun görülen güncelleme talepleri bu maddenin ikinci fıkrasına göre sonuçlandırılır.

(4) Güncellenme taleplerinin alınması, işleme konulması ve sonuçlandırılmasına ilişkin usul ve esaslar Yönetim Kurulu tarafından belirlenir.

(5) Yeniden değerlendirme sonucunda ulusal meslek standardında değişiklik önerisi olduğunda söz konusu değişiklikler sektör komitesinin görüşüne sunulur ve komite görüşü doğrultusunda işleme alınır.

(6) Ulusal meslek standartlarının yürürlükten kaldırılmasına ilişkin talepler Daire Başkanlığınca değerlendirilir. Uygun bulunan talepler Daire Başkanlığı tarafından ilgili sektör komitesinin görüşüne sunulur ve komite görüşü doğrultusunda işleme alınır.

(7) Ulusal meslek standartlarının yürürlükten kaldırılmasına ilişkin usul ve esaslar Yönetim Kurulu tarafından belirlenir.

(8) Güncellenen ulusal meslek standardının onayı ve yürürlüğe girmesi bu Yönetmeliğin 10 uncu maddesinde belirtilen hükümlere tabidir.

(9) Yönetim Kurulu tarafından yürürlükten kaldırılması uygun bulunan ulusal meslek standartları Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlükten kaldırılır.

(10) Ulusal meslek standartlarına yönelik yapılan değişiklikler, Millî Eğitim Bakanlığı ve üniversiteler tarafından bir yıl içinde meslekî ve teknik eğitim ve öğretime ilişkin orta ve yüksek öğretim programlarına yansıtılarak eğitim ve öğretimin bu programlara göre verilmesi sağlanır.

Ulusal yeterliliklerin güncellenmesi ve yürürlükten kaldırılması

MADDE 13 – (1) İlgili ulusal yeterliliğe kaynak teşkil eden ulusal meslek standardı veya uluslararası standartta değişiklik olması veya bu standartların yürürlükten kaldırılması durumunda ulusal yeterliliğin veya ilgili bölümünün güncellenmesine ya da yürürlükten kaldırılmasına ilişkin işlemler Yönetim Kurulu tarafından belirlenen usul ve esaslara göre en geç bir yıl içerisinde yapılır.

(2) Ulusal meslek standardı veya uluslararası standartta herhangi bir değişiklik olmaması durumunda, ulusal yeterliliğe ilişkin gelen güncelleme talepleri gerekçeleriyle birlikte Kuruma iletilir. Talepler Yönetim Kurulu tarafından belirlenen usul ve esaslara göre sonuçlandırılır.

(3) Güncellenen ulusal yeterliliğin onayı ve yürürlüğe girmesi bu Yönetmeliğin 10 uncu maddesinde belirtilen hükümlere tabidir.

(4) Yeterlilik birimleri, ulusal yeterliliklerin güncellenmesi ve yürürlükten kaldırılmasındaki süreçler işletilerek güncellenir ve yürürlükten kaldırılır.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Yürürlükten kaldırılan yönetmelik

MADDE 14 – (1) 05/10/2007 tarihli ve 26664 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Ulusal Meslek Standartlarının Hazırlanması Hakkında Yönetmelik yürürlükten kaldırılmıştır.

Yürürlük

MADDE 15 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 16 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Kurum Başkanı yürütür.